

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра овочівництва і закритого ґрунту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Агробіологічний факультет

“18” 06 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ АГРОБІЗНЕСОМ І ПЕРСОНАЛОМ У
ПЛОДООВОЧІВНИЦТВІ»**

Галузь знань **Н «Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина»**

Спеціальність **Н1 «Агрономія»**

Освітньо-професійна
програма **«Садівництво, плодощовчівництво та
виноградарство»**

Факультет **Агробіологічний**

Розробники: **Ірина БОБОСЬ**, доцент, д.с.-г. н., доцент;
Олександр БАЛАН, доцент, к. екон. н., доцент;
Олександр КОМАР, доцент, к.с.-г. н.

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна присвячена комерційній діяльності та маркетинговій стратегії управління на плодоовочевому ринку. Розглядаються теоретичні та практичні аспекти комерційної діяльності на плодоовочевому ринку. Вивчаються методичні та практичні питання маркетингового забезпечення комерційної діяльності суб'єктів ринку плодоовочевої продукції. Комерційна діяльність у плодоовочевому секторі передбачає виконання цілого ланцюга операцій, таких як обґрунтування необхідності ресурсів для виробництва кожного виду продукції, вибір каналу збуту, споживачів та встановлення між ними господарських зв'язків, контроль виконання договірних обов'язків, організація продажу плодоовочевої продукції та її стимулювання. Розглядається комерційна стратегія для суб'єктів господарювання з метою підвищення рівня ефективності виробництва продукції та конкурентоспроможності підприємства на ринку.

На практичних заняттях магістри знайомляться з розробкою бізнес-плану як специфічного планового документу, в якому відображено організаційно-фінансові доходи для забезпечення виробництва окремих видів товарів, робіт, послуг. Аналізується виробництво основних та нових плодоовочевих видів за SWOT-аналізом як основою формування маркетингових стратегій.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>НІ «Агрономія»</i>	
Освітньо-професійна програма	<i>Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>120</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна, дистанційна
Курс (рік підготовки)	<i>1</i>	<i>1</i>
Семестр	<i>2</i>	<i>2</i>
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>12</i>
Практичні заняття	<i>15 год.</i>	<i>12</i>
Самостійна робота	<i>75 год.</i>	<i>96 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: озброїти майбутнього фахівця сучасними теоретичними знаннями і практичними навичками з питань ефективного управління агробізнесом і персоналом у плодоовочівництві.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню: «Нішеві плодови культури», «Методологія наукових досліджень», «Органічне плодоовочівництво та виноградарство», «Правове забезпечення галузі садівництва та овочівництва», «Прогнозування розвитку та стале виробництво садовини».

Набуття компетентностей:

- *інтегральна компетентність (ІК):* здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері садівництва та виноградарства під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;
- *загальні компетентності (ЗК):* ЗК 4. Здатність розробляти та управляти проєктами. ЗК 5. Здатність працювати в команді;
- *спеціальні (фахові) компетентності (СК):* СК 1. Здатність керувати колективом та складними робочими процесами, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем плодівництва, овочівництва, виноградарства, грибівництва. ПРН 6. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних та навкових питань, обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, впровадження проєктів, інновації та/або управління виробництвом у галузі аграрних наук і продовольства. ПРН 7. Презентувати і обговорювати результати досліджень і проєктів, аргументи і висновки до фахівців і широкого загалу. ПРН 9. Здійснювати бізнес-проєктування і маркетинговий аналіз інноваційних проєктів. ПРН 10. Здійснювати консультування та експертизу з питань інноваційних технологій у плодоовочівництві та виноградарстві.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1.													
Комерційна діяльність на плодоовочевому ринку та ефективне управління агробізнесом													
Тема 1. Теоретичні та практичні аспекти управління агробізнесом на плодоовочевому ринку	1-2	10	2	2	0	0	6	9	2	2	0	0	15
Тема 2. Маркетингова стратегія управління агробізнесом підприємств плодоовочевого ринку	2-3	14	3	3	0	0	8	9	2	2	0	0	15
Тема 3. Інноваційні рішення – основа ефективного управління сучасного плодоовочівництва	3-4	12	2	2	0	0	8	9	2	2	0	0	15
Тема 4. Управління ризиками в плодоовочівництві та шляхи зменшення їхніх наслідків	4-5	10	2	2	0	0	6	9	2	2	0	0	15
Тема 5. Ефективне управління агробізнесом вирощування плодоовочевої продукції	5-6	12	2	2	0	0	8	9	2	2	0	0	16
Тема 6. Ефективне управління ринками збуту плодоовочевої продукції	6-7	10	2	2	0	0	6	7	1	1	0	0	10

Тема 7. Ефективні стратегії збуту плодоовочевої продукції	7-8	12	2	2	0	0	8	8	1	1	0	0	10
Разом за змістовим модулем 1	80	15	15	0	0	50	60	12	12	0	0	96	
Модуль 2. Ефективне управління персоналом в плодоовочівництві													
Тема 8. Методологічні аспекти управління персоналом	8	5	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
Тема 9. Система управління персоналом плодоовочевих агроформувань	8-9	6	2	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
Тема 10. Нормативно-правове та науково-методичне забезпечення управління персоналом	9-10	6	2	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
Тема 11. Етапи управління персоналом підприємства та формування трудових ресурсів	11-12	6	2	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
Тема 12. Планування та розвиток персоналу підприємства	13	5	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
Тема 13. Регулювання трудової діяльності персоналу	13-14	5	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
Тема 14. Ефективність управління персоналом підприємств	14-15	7	3	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
Разом за змістовим модулем 2	40	15	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0
Усього годин	120	30	15	0	0	75	120	12	12	0	0	96	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні та практичні аспекти управління агробізнесом на плодоовочевому ринку	2
2	Маркетингова стратегія управління агробізнесом підприємств плодоовочевого ринку	3
3	Інноваційні рішення – основа ефективного управління сучасного плодоовочівництва	2
4	Управління ризиками в плодоовочівництві та шляхи зменшення їхніх наслідків	2
5	Ефективне управління агробізнесом з вирощування плодоовочевої продукції	2
6	Ефективне управління ринками збуту плодоовочевої продукції	2
7	Ефективні стратегії збуту плодоовочевої продукції	2
8	Методологічні аспекти управління персоналом	2
9	Система управління персоналом плодоовочевих агроформувань	2
10	Нормативно-правове та науково-методичне забезпечення управління персоналом	2
11	Етапи управління персоналом підприємства та формування трудових ресурсів	2
12	Планування та розвиток персоналу підприємства	
13	Регулювання трудової діяльності персоналу	2
14	Ефективність управління персоналом підприємств	3
	Всього	30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Маркетингове дослідження ринку плодоовочевої продукції та обґрунтування вибору цільової культури	2
2	Оцінка агрокліматичних ресурсів та оптимізація структури плодоовочевих угідь: від проектування сівозмін до закладки багаторічних насаджень	2
3	Проектування повної технологічної карти вирощування цільової плодоовочевої культури, калькуляція витрат та аналіз беззбитковості виробництва	2
4	Економічне обґрунтування комерційних умов збуту та хмарні технології в управлінні операційною логістикою	2
5	Цифровий маркетинг, контент-менеджмент, бренд-позиціонування та проектування корпоративного веб-сайту на Google Sites	2
6	Фінансово-економічне моделювання агробізнесу: проектування звітів та балансу підприємства	2
7	Управління агропроектами: інвестиційна оцінка, мінімізація ризиків та фінальний пітчінг стартапу	3
	Всього	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення інфраструктури ринку плодоовочевої продукції	6
2	SWOT – аналіз виробництва й реалізації нових культур в плодоовочівництві	8
3	Маркетингові дослідження напрямів споживання плодоовочевої продукції	8
4	Дослідження кон'юктури ринку свіжої плодоовочевої продукції	6
5	Дослідження кон'юктури ринку переробки плодоовочевої продукції	8
6	Дослідження кон'юктури міжнародного ринку плодоовочевої продукції	6
7	Формування ціни на плодоовочеву продукцію	8
8	Сутність, види та особливості формування і реалізації політики управління персоналом підприємства	3
9	Підвищення якості трудової діяльності	4
10	Психологічні аспекти мотивації	4
11	Визначення потреби підприємства у персоналі	4
12	Вплив ролі ринку праці у забезпеченні формування персоналу підприємства	3
13	Правила внутрішнього трудового розпорядку, як засіб регулювання робочого часу. Режим праці й відпочинку	3
14	Аналіз показників економічної ефективності якісного стану та плинності персоналу	4
	Всього	75

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування – написання модульних робіт;
- співбесіда;
- захист розрахункових та лабораторних робіт;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Комерційна діяльність на плодоовочевому ринку та ефективне управління агробізнесом		
П.р. 1. Маркетингове дослідження ринку плодоовочевої продукції та обґрунтування вибору цільової культури	ПРН 2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем садівництва, овочівництва, виноградарства, грибівництва. ПРН 6. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних та навкових питань, обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, впровадження проєктів, інновації та/або управління виробництвом у галузі аграрних наук і продовольства. ПРН 7. Презентувати і обговорювати результати досліджень і проєктів, аргументи і висновки до фахівців і широкого загалу. ПРН 9. Здійснювати бізнес-проєктування і маркетинговий аналіз інноваційних проєктів. ПРН 10. Здійснювати консультування та експертизу з питань інноваційних технологій у плодоовочівництві та виноградарстві.	10
П.р. 2. Оцінка агрокліматичних ресурсів та оптимізація структури плодоовочевих угідь: від проєктування сівозмін до закладки багаторічних насаджень		10
П.р. 3. Проєктування повної технологічної карти вирощування цільової плодоовочевої культури, калькуляція витрат та аналіз безбитковості виробництва		10
П.р. 4. Економічне обґрунтування комерційних умов збуту та хмарні технології в управлінні операційною логістикою		10
П.р. 5. Цифровий маркетинг, контент-менеджмент, бренд-позиціонування та проєктування корпоративного веб-сайту на Google Sites		10
П.р. 6. Фінансово-економічне моделювання агробізнесу: проєктування звітів та балансу підприємства		10

П.р. 7. Управління агропроєктами: інвестиційна оцінка, мінімізація ризиків та фінальний пітчінг стартапу		10
Модульна контрольна робота 1		30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Ефективне управління персоналом в плодоовочівництві		
С.р. 1. Сутність, види та особливості формування і реалізації політики управління персоналом підприємства	ПРН 2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем плодівництва, овочівництва, виноградарства, грибівництва. ПРН 6. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних та навкових питань, обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, впровадження проєктів, інновації та/або управління виробництвом у галузі аграрних наук і продовольства. ПРН 7. Презентувати і обговорювати результати досліджень і проєктів, аргументи і висновки до фахівців і широкого загалу. ПРН 9. Здійснювати бізнес-проєктування і маркетинговий аналіз інноваційних проєктів. ПРН 10. Здійснювати консультування та експертизу з питань інноваційних технологій у плодоовочівництві та виноградарстві.	10
С.р. 2. Підвищення якості трудової діяльності		10
С.р. 3. Психологічні аспекти мотивації		10
С.р. 4. Визначення потреби підприємства у персоналі		10
С.р. 5. Вплив ролі ринку праці у забезпеченні формування персоналу підприємства		10
С.р. 6. Правила внутрішнього трудового розпорядку, як засіб регулювання робочого часу. Режим праці й відпочинку		10
С.р. 7. Аналіз показників економічної ефективності якісного стану та плинності персоналу		10
Модульна контрольна робота 2		30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Разом за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени)
--------------------------------------	--

90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Лабораторні й самостійні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Підготовлені презентації, реферати повинні відображати зміст теми, містити структурований, графічний(табличний) матеріал, мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3408>).
- Балан О.Д., Гуцул Т.А. Економіка і підприємництво: практикум. Київ: Компринт, 2022. 150 с.
- Бобось І.М., Комар О.О. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Ефективне управління агробізнесом і персоналом у плодоовочівництві» (Частина 1. Ефективне управління агробізнесом у плодоовочівництві) для підготовки фахівців ОС «Магістр» спеціальності 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство» агробіологічного факультету. К.: Компринт, 2024. 36 с.
- Економіка праці й соціально-трудова відносини: навчальний посібник / Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. К.: НУБіП України, 2022. 616 с.
<https://dglib.nubip.edu.ua/items/e39467bb-0d97-4c0e-9a82-fe1f94864176>
- Ланченко Є. О. Розвиток соціально-трудова відносин в аграрній сфері: монографія. К.: ЦП “Компринт”, 2022. 266 с.
<https://dglib.nubip.edu.ua/items/c46990d1-276f-4a9f-b58a-09ec970ef7e6>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Розвиток світового ринку праці в умовах глобалізації: трансформаційний дискурс. Монографія / Калініна С. П., Булатова О. В., Кушнарєнко О. П., Савченко Е. О; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора С. П. Калініної, д-ра екон. наук, професора О. В. Булатової. Вінниця: ТВОРИ, 2022. 221 с.
2. Маркетингове дослідження ринку овочевої продукції в Україні: монографія / Р.В. Логоша, К.В. Мазур, В.Ю. Кричковський. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2021. 340 с.
3. Удосконалення науково обґрунтованої структури посівних площ за регіонами на основі ефективних рішень в овочівництві: [моногр.] / О.М. Могильна, О.В. Куц, В.П. Рудь, Л.А. Терьохіна та ін. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 248 с.
4. Tkachuk V.A. Rogach S.M., Gutsul T.A., Balan O.D. Economics and entrepreneurship: tutorial. Київ: Компринт, 2021. 312 с.
5. Розвиток світового ринку праці в умовах глобалізації: трансформаційний дискурс. Монографія / Калініна С. П., Булатова О. В., Кушнарєнко О. П., Савченко Е. О; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора С. П. Калініної, д-ра екон. наук, професора О. В. Булатової. Вінниця : ТВОРИ, 2022. 221 с.

Інформаційні ресурси:

1. Аграрний сектор України. Овочеві [Електронний ресурс] режим доступу: <http://agroua.net/plant/catalog/cg-8/>
2. Публікація документів Державної Служби Статистики України [Електронний ресурс] режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm
3. Сільське господарство – статистична інформація (урожайність, посівна площа, валовий збір та ін.) [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Реєстрація та закриття ФОП в умовах воєнного стану: покрокова інструкція. URL: <https://happy monday.ua/revestratsiya-ta-zakryttya-fop>
5. Інтернет-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: www.mlsp.gov.ua.
6. Інтернет-сайт Федерації професійних спілок України. URL: www.fpsu.org.ua.